Cas Floria

CAS FLORIA OP ARUBA

Er zijn meer dan 200 huizen op Aruba met de mooie decoraties bestaande uit verschillende figuren zoals *figura di cortina, strea, flor, pico di pahara, medio luna*, etc. (gordijntje, sterren, bloemen, snavelbekjes, halve maantjes). Deze huizen worden *Cas floria* genoemd of *Cas decora.*

LOCATIES

Deze huizen zien we vooral in Pos Chikito, Sabana Basora maar ook in Santa Cruz, Paradera, Noord, San Nicolas en andere buurten. Het eerste huis dat deze mooie decoraties kreeg was het huis van Bernardo Eman Croes in Pos Chikito dat werd gebouwd in 1920.

MODE

Al gauw wilden andere mensen ook de mooie decoratie op hun huis. En zo kwam het in de mode. Tot ongeveer 1944 werd deze versieringen aangebracht op verschillende huizen[1].

VERSIERING

De horizontale versiering onder de rand van het dak wordt wel 'het gordijntje' genoemd. Ook werd de versiering in de lengte aangebracht op de hoeken van het huis. In het boekje "*The decorated house in Aruba"* van meneer Ito Tromp kun je de illustraties bekijken van de figuren. Er staat ook bij wat de figuurtjes betekenen. Dit boekje kan je vinden bij de *Departamento Arubiana* van de bibliotheek.

FIGUREN MAKEN

De patronen of vormen werden gemaakt van zink en karton. Er werd een pleisterlaag van kalk en zand aangebracht op de muur en dan werden de figuren uitgesneden volgens het patroon. Dit werd uitgesneden en uitgediept met een zakmes en een lepel. Deze pleisterlaag droogde niet zo snel omdat kalk water vasthoudt. Daarna kwam er nog een witte kalklaag overheen en dan waren de figuren goed te zien.

Het kan zijn dat deze figuren geïntroduceerd zijn op Aruba door immigranten uit Europa. Maar dat is moeilijk te achterhalen. Het is dus niet duidelijk waar de versieringen nu precies vandaan komen.

INDELING

Veel van deze huisjes hebben een aparte waterbewaarplaats en een speciale rookafvoer bij de stookplaats. Een *bestro*, een WC, werd meestal achter in de tuin gebouwd. Nu worden deze *bestros* nog wel als schuurtje gebruikt.

[1] Millefiori di Aruba / R.H. Nooyen

Als het huis een voorgedeelte heeft, dan heet dat *hadrei dilanti*, een achtergedeelte is een *hadrei patras* of *hadrei di zuid* of *hadrei di noord*. De houten shutters worden *bentana di blat* genoemd. (Raam van bladeren)

TERUG VAN WEGGEWEEST

Tegenwoordig zien we de decoraties weer hier en daar op nieuwe huizen. Bijvoorbeeld bij een woonproject te Calbas. En verschillende andere plekken op het eiland. Bij restauraties van oude panden worden de decoraties ook weer hersteld. Zo blijven de decoraties door de tijden heen een typisch beeld in het Arubaans landschap en de architectuur.

LITERATUUR

Boeken

- Millefiori di Aruba / R.H. Nooyen — Arubiana # 66
- The decorated house in Aruba / Ito Tromp — Departamento Arubiana

Krantenknipsels

- Documentatiemap: Architectuur; Aruba — Departamento Arubiana

Artikels

- Arubaanse huizen : van klein tot groot, van leem tot blokki /Heleen Bongers, Amigoe 20 april 1996, p.4.

